

פרופסור בוריס שץ,
אביו מולידו של המוסד הזה,
ייעד אותו להיות מראשיתו
בית לימוד ובית מעשה גם יחד.

בית לימוד –
שתחומי הלימוד שבו
חדשניים לסביבתו
שרמת הלימודים בו
מצוינת וחסרת פשרות.

בית מעשה –
שיספק לאנשי היישוב
המתחדש בארץ ישראל
עצמאות כלכלית.

שץ קרא לבית המדרש
לאמנות ולמלאכות אומנות
"בצלאל"
על שם בצלאל בן אורי,
בונה המקדש וכליו,
וראה בו לא רק מקום עליה לרגל,
כי אם מרכז בעל שליחות חברתית.

לא מגדל שן,
כי אם מוסד נטוע בסביבתו הירושלמית,
מושפע ממנה,
ובו בזמן מחויב להשפיע עליה.

[במאמר מוסגר,
אגלה לכם,
שאבי מורי,
הפרופסור יוסף יואל ריבלין,
היה שותף לרעיונות ליסוד בצלאל,
יחד עם בוריס שץ,
אבל דרכיהם נפרדו.

כנראה שהפרידה לא הייתה פשוטה,
ואבי אף כתב על כך פרודיה,
בשם: מגילס רוס,
שזה מגילת רות,
רק בהברה אשכנזית.

אך היום כפי שקראנו לאחרונה
ב'קהלת':
"גם אהבתם,
גם שנאתם,
גם קנאתם,
כבר אבדה!"

מאז הקמתה,
עברה האקדמיה בצלאל
תהפוכות ושינויים רבים,
אך המחויבות נותרה כשהייתה:
מצוינות לצד עשייה,
חדשנות ויצירתיות.

טובי האמנים,

למדו כאן,
ופעלו כאן,
ואין מקום,
מזוהה יותר,
עם אמנות ישראלית,
כמו בצלאל.

בשנים האחרונות
בצלאל העז לפרוץ את החומות,
שעטפו אותו,
לפתוח את שעריו,
ולהרחיב את החשיפה והדיאלוג
לסביבה הירושלמית –
את התוצאות ניתן לראות
בקרב היושבות והיושבים באולם זה
והן מרגשות,
מרגשות מאוד.

מכובדיי,
החברה הישראלית עוברת שינויים מרחיקי לכת
בעשורים האחרונים.

ארבע קבוצות הקיימות בה –
חילונים, חרדים, דתיים וערבים –
הולכות ומתקרבות זו לזו בגודלן
אך מתרחקות זו מזו בתפיסות עולמן.

מערכת החינוך המפוצלת שלנו,
בה לומדת כל קבוצה בנפרד,
רק מגדילה את המרחק ביניהן.

האקדמיה בצלאל היא מקום חשוב כל כך,
דווקא בגלל שזה מוסד יחיד במינו
בו לומדות סטודנטיות חרדיות אמנות.

אני בטוח שהיושבים והיושבות בחדר
מבינים כמה המשפט הזה
איננו מובן מאליו.

לפני 13 שנה התראיינה מנהלת מרכז אמנות
במתנס ירושלמי לאחד העיתונים.

היא הייתה אישה צעירה,
חרדית,
וכבר אז מרכז האמנות שניהלה היה יוצא דופן –
הוא נועד לציבור החרדי.

"רציתי ללמוד אמנות,
אבל בצלאל לא עמד על הפרק"
היא אמרה בסוף הראיון,
"אמרתי לעצמי שיום יבוא
ויהיה בירושלים
גם בצלאל חרדי".

13 שנה אחר כך,
שלוש שנים מאז הקמתו,

החלום של רבקה ורדי
הוא עובדה בשטח:

לימודי תואר ראשון
בארכיטקטורה ובאמנות
ולימודי תעודה בתחומים נוספים,
כמו צילום וצורפות
מאפשרים לציבור הנשים החרדיות
ללמוד ולפעול בשדה האמנות.

וכן, גם אפשרות להשפיע
על שדה האמנות הישראלי בפועל.

סטודנטיות יקרות,
אתן באמצעו של השיעור הראשון
בתולדות האמנות,
ואני מניח שיש עוד זמן עד שתגיעו,
אם בכלל,
לקורס שיעסוק באמנות יהודית וישראלית
ומה ביניהן.

האם תוכלו לדמיין
את המתח וסימני השאלה
בבואנו לחשוב על אמנות חרדית?

את המתח,
בין "לא תעשה לך כל פסל וכל תמונה"
לבין אמנות פלסטית?

את הפער בין האתוס האמנותי
של פריצת כל גבול וגדר
לתביעות של צניעות וגבולות,
בחברה החרדית?

את הפער בין החברה החילונית
הרואה במוזיאון מקדש מודרני
לדעה החרדית על פיה לאמנות אין ערך
אם אינה עוסקת בעבודת השם?

אלו שאלות לא פשוטות
אבל יש בהן גם פוטנציאל בלתי נדלה
להעשרת הדיון והשיח
על מקומה ומשמעותה של אמנות בכלל
ובחברה הישראלית -
על הקבוצות השונות בה -
בפרט.

יקירי ויקירותיי הסטודנטים -
כשאני רואה אתכם,
צעירים וצעירות מכל הקבוצות,
מתחילים ללמוד יחד
וידוע שתפעלו יחד בירושלים,
אני קצת מקנא בכם,
אבל בעיקר מתפעל
ומחכה לבשורה שתביאו

לירושלים ולחברה כולה.
אתם,
אתם התקווה הישראלית שלנו.
שנת לימודים מוצלחת,
היו ברוכים.